

Kollektivtrafik
Erik Sjaunja
Tfn: 063-146533
E-post: erik.sjaunja@regionjh.se

2021-04-23

RUN/21/2021

PM Uppföljning av Trafikförsörjningsprogram för Jämtlands län

Regionala utvecklingsnämnden fastställde den 17 november 2020, § 161, en verksamhetsplan och uppföljningsplan för 2021. Enligt fastställd plan ska regionala utvecklingsnämnden vid sitt sammanträde i maj följa upp länets trafikförsörjningsprogram. Årets uppföljning fokuserar på måluppfyllelse i relation till trafikförsörjningsprogram för år 2016-2020, samt en övergripande beskrivning av arbetet med att implementera det nya trafikförsörjningsprogrammet för år 2021-2026 i verksamheten.

Uppföljning trafikförsörjningsprogram 2021–2026

Nytt trafikförsörjningsprogram för perioden 2021–2026 beslutades av Regionfullmäktige i februari 2021. Uppföljning av programmet, med fokus på mål och åtgärder, sker årligen. Eftersom programmet är nytt läggs fokus i årets uppföljning på hur programmet kommer att implementeras i verksamheten.

Regionala utvecklingsnämndens verksamhetsområde Kollektivtrafik har för år 2021 som mål att utveckla formerna för styrning så att de långsiktiga målen i trafikförsörjningsprogrammet uppnås. Under år 2021 ska en flerårig *handlingsplan* tas fram som ger en prioritering och tidsaxel för när olika åtgärder ska genomföras. Handlingsplanen kommer att ha en framåtblick på 1-3 år och revideras vid behov.

I styrmodellen finns även en *årlig trafikplan* som beskriver trafikförändringar som tas upp till regionala utvecklingsnämnden för beslut. Trafikförändringarna beskrivs avseende lösningsförslag och konsekvenser. I processen med att ta fram trafikplanen sker en löpande dialog med länets kommuner och trafikföretag. Målet är skapa en synkronisering mellan trafikförändringsprocessen och Regionens budgetprocess. Den första trafikplanen planeras till slutet av 2021 och kommer då att ha fokus på T23, dvs trafikår 2023 som har trafikstart i december 2022.

Ett arbete är också påbörjat med att ta fram tydligare principer för framtida utbud av kollektivtrafik i olika delar av länet. Dessa principer tar sin utgångspunkt i trafikförsörjningsprogrammet och olika planeringsparametrar, till exempel befolkningsstorlek och resandeunderlag i olika orter och delar av länet. Utbudsanalysen är tänkt att bli en bilaga till trafikförsörjningsprogrammet.

I nästa års uppföljning kommer även de effektmål som finns i trafikförsörjningsprogram 2021-2026 att följas upp.

Uppföljning av mål i trafikförsörjningsprogram 2016-2020

För år 2020 gällde Trafikförsörjningsprogram 2016-2020¹ och därför redovisas måluppfyllelsen i relation till det programmet. Målen är indelade i tre områden utifrån ekonomisk, social och miljömässigt hållbar utveckling:

- En ekonomiskt hållbar utveckling – trafikutbudet erbjuder goda förbindelser inom länet och över länsgräns och för arbetspendling inom arbetsmarknadsregionerna
- En socialt hållbar utveckling – resmöjligheter som skapar valfrihet och är säkra, trygga och tillgängliga
- En miljömässigt hållbar utveckling – trafiken skall ge en begränsad påverkan på miljön

Två av de sju målen har uppnått målnivåerna för år 2020.

MÅL	UPPFYLLELSE 2020
Ekonomisk hållbarhet	
Restidskvot tåg-bil högst 0,8 för utvalda <u>resrelationer</u>	Ej uppnått
Ökning av antal resor (1% per år region, 2% per år stad)	Ej uppnått
Social hållbarhet	
Avgångstider passar mina behov	Ej uppnått
Tillgängliga fordon	Uppnått
Nöjdhet färdtjänstresa (mål 95%)	Uppnått
Miljömässig hållbarhet	
Marknadsandel	Ej uppnått
CO2/km	Ej uppnått

Figur 1 Måluppfyllelse trafikförsörjningsprogram 2016-2020.

Mål - Restidskvoten tåg-bil ska högst uppgå till 0,8

Restidskvoten mäts som restid med Norrtågstrafiken dividerat med restid för bil för följande resrelationer: Storlien-Östersund, Duved-Östersund och Sundsvall-Östersund. Målet kan nås genom att det går långsammare att resa med bil eller att tågtrafiken blir snabbare. Målet har inte uppnåtts. Åtgärder längs Mittbanan har inte utförts i nödvändig utsträckning, och ej heller åtgärder som verkar begränsande för biltrafikens konkurrenskraft.

Mål – Ökning av antal resor

Målet innebär antalet resor med Länstrafiken och tätortstrafikens färdbevis ska öka med 1 % respektive 2% per år från år 2017-2020 (tåg och buss). För tätortstrafiken i Östersund såg trenden positiv ut innan pandemin, medan resandet i regionbusstrafiken har haft en nedåtgående trend. Målet har inte uppnåtts.

Antal resor	Mål 2020	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018
Länstrafiken	2 658 900	1 785 000	2 479 000	2 547 000

¹ Trafikförsörjningsprogram 2016-2020, reviderat av Regionfullmäktige 2018-12-11, §181

Östersund tätortstrafik	4 049 200	2 720 000	3 999 000	3 908 000
-------------------------	------------------	-----------	-----------	-----------

Mål - Länstrafiken erbjuder resealternativ som passar mina behov

Målet mäts genom Kollektivtrafikbarometern och speglar hur relevant kollektivtrafiken är för de resor som ska göras. Utfallet har legat relativt stabilt senaste åren. Målet har inte uppnåtts.

Avgångstiderna passar mina behov	Mål 2020	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Länstrafiken	36,5%	27%	29%	28%	30%
Östersund tätortstrafik	58,5%	49%	46%	49%	48%

Mål - Tillgänglighet för rörelsehindrade i den allmänna kollektivtrafiken skall öka, så att fler kan använda den. Andel fordon med låggolv eller hiss skall öka

Målet är att andelen fordon med låggolv eller hiss ska öka. I samband med att regionbussavtalet Regionbuss 2019 togs i drift skedde en ökning av andelen tillgänglighetsanpassade fordon som innebär att målet nåtts.

Andel tillgänglighetsanpassade fordon	Mål 2020	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2016	Utfall 2014
Norrtåg	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Interregional trafik	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Östersund tätortstrafik	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Stomlinjetrafik	60%	>80%	60%	49%	49%	49%

Mål - Nöjdhet med färdtjänstresa ska uppgå till minst 95 % nöjdhet, under hela programperioden

Nöjdheten mäts genom ANBARO Svensk Kollektivtrafiks barometer för anropsstyrdtrafik. Målet är att nöjdheten ska uppgå till minst 90% under hela programperioden. Utfallet för 2020 blev 96 % och målet har uppnåtts.

Nöjdhet med färdtjänstresa	Mål 2020	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Jämtlands län*	95%	96%	97%	96%	96%

*Avser de kommuner som överlåtit sitt ansvar för färdtjänsten till RKM (Berg, Bräcke, Härjedalen, Krokomb, Ragunda och Åre). Med nöjdhet menas den andel av de tillfrågade som ger bäst betyg, 4 eller 5 på en 5-gradig skala.

Mål - Kollektivtrafikens marknadsandel skall öka

Marknadsandelen mäts genom Kollektivtrafikbarometern, en kvalitets- och attitydundersökning som drivs av Svensk Kollektivtrafik KollBar. Målet har inte uppnåtts.

Marknadsandel	Mål 2020	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Länstrafiken	13,5%	7%	10%	11%	9%
Östersund tätortstrafik	30,5%	10%	19%	17%	18%

Mål - Minskade nettoutsläpp av CO2

I den allmänna kollektivtrafiken ska utsläppen minska. 2014 uppgick utsläppen av CO2 till 6 633 ton i busstrafiken, vilket motsvarar 0,67 kg/km. Värdet för 2019 uppgick till 0,35. Den ökning som skett från 2018 till 2019/2020 kan förklaras med förändring i beräkningsmodell. Målet har inte uppnåtts.

	Mål 2020	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2016	Utfall 2014
CO ₂ utsläpp per kg per km, busstrafik	0,25	0,35	0,35	0,28	0,46	0,67

